

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA

KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej

w zakresie kwalifikacji

SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych

wyodrębnionej w zawodzie

opiekunka środowiskowa 341204

Branża: pomocy społecznej (SPO)

Warszawa 2021

Autorzy:

mgr Robert Fleischer

mgr Anna Owsicka

mgr Jolanta Maj

Recenzenci:

Recenzent 1 – Recenzja dydaktyczna (nauczyciel uczący w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację lub nauczyciela konsultanta w zakresie kształcenia zawodowego) dr Dorota Koprowska

Recenzent 2 – Recenzja merytoryczna (przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu) mgr Ewelina Zuba

Ekspert:

mgr Bożena Fałkiewicz

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Żłobki Miejskie.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Warszawa 2021

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej

1.	Wprowadzenie.....	4
2.	Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	10
2.1.	Pogrupowanie efektów kształcenia	10
2.2.	Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	21
2.3.	Plan kursu umiejętności zawodowych	24
3.	Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych.....	25
4.	Programy poszczególnych zajęć.....	26
4.1.	Program nauczania dla przedmiotu: Podstawy komunikacji i pracy socjalnej	26
4.1.1	Cele ogólne przedmiotu	26
4.1.2	Cele szczegółowe przedmiotu	26
4.1.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	27
4.1.4	Procedury osiągnięcia celów kształcenia	28
4.1.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika/uczestnika	29
4.2.	Program nauczania dla przedmiotu: Organizacja opieki środowiskowej	30
4.2.1	Cele ogólne przedmiotu	30
4.2.2	Cele szczegółowe przedmiotu	30
4.2.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem efektów kształcenia.....	31
4.2.4	Procedury osiągnięcia celów kształcenia	32
4.2.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika	32
4.3.	Program nauczania dla przedmiotu: Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej	33
4.3.1	Cele ogólne przedmiotu	33
4.3.2	Cele szczegółowe przedmiotu	33
4.3.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem efektów kształcenia.....	34
4.3.4	Procedury osiągnięcia celów kształcenia	38
4.3.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika	39
5.	Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych	40
6.	Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	41
6.1.	Wykaz literatury	41
6.2.	Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	41
7.	Sposób i forma zaliczenia kursu.....	43
8.	Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć.....	45

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej

1. Wprowadzenie

Charakterystyka programu

Kurs umiejętności zawodowych (dalej KUZ) to pozaszkolna forma kształcenia ustawicznego. KUZ jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie: jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów, albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kursie umiejętności zawodowych:

- w przypadku kształcenia w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianej dla danej części efektów kształcenia, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
- w przypadku kształcenia w zakresie efektów kształcenia właściwych dla dodatkowych umiejętności zawodowych – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianych dla danej dodatkowej umiejętności zawodowej, określonej w przepisach prawa;
- w przypadku efektów wspólnych dla wszystkich zawodów wynosi 128 godzin.

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych – w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego,

Kurs umiejętności zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej może być realizowany w formie:

- dziennej – 1 miesiąc (128 godzin) – zajęcia odbywają się 5 lub 6 dni w tygodniu po 6 godzin dziennie,
- stacjonarnej – 2 miesiące (128 godzin) – zajęcia odbywają się 3 lub 4 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie,
- zaocznej – 2 miesiące (65% ze 128 godzin = 83 godziny) – zajęcia odbywają się co 2 tygodnie przez 2 dni po 10 godzin dziennie, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni po 10 godzin dziennie.

Formy indywidualizacji pracy uczestników/uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Wskazane jest przeprowadzenie szczegółowej diagnozy potrzeb rozwoju uczestnika w kontekście specyfiki przedmiotu nauczania (diagnoza posiadanych kompetencji potrzeb rozwoju uczestnika powinna być wykonana przez zespół prowadzących zajęcia i wychowawców z udziałem pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego) oraz ustalenie sposobu pracy z uczestnikiem. Dużą uwagę należy zwrócić na uczestników posiadających trudności z uczeniem się. Niemniej ważni są uczestnicy uzdolnieni i szczególnie zainteresowani zawodem, przedmiotem nauczania. Każdy uczestnik posiadający szczególne potrzeby i możliwości powinien mieć określone, właściwe dla siebie tempo i zakres pracy w obszarze przedmiotu nauczania z zachowaniem realizacji podstawy programowej.

Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej przeznaczony jest dla osób dorosłych posiadających wykształcenie średnie, które posiadają określone kompetencje personalne i społeczne. Ze względu na charakter pracy z osobami starszymi, istotne znaczenie mają empatia i komunikatywność. Pożądane są także kreatywność, umiejętność współpracy, zdolność organizowania pomocy i wsparcia, a także umiejętność kształtowania pozytywnych relacji interpersonalnych.

Na kwalifikacyjny kurs zawodowy przyjmuje się kandydatów, którzy muszą posiadać aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do kształcenia w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację.

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych. Wzór zaświadczenia określa prawo. Osoba, która ukończyła kurs umiejętności zawodowych i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w obrębie tej samej kwalifikacji, może być zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie.

Termin rozpoczęcia i zakończenia kursu ustala organizator kursu dostosowując go do potrzeb i możliwości uczestników kursu. W przeciągu 14 dni od rozpoczęcia realizacji kursu umiejętności zawodowych należy przesłać do okręgowej komisji egzaminacyjnej informację o rozpoczęciu kształcenia na danym kursie.

Termin zakończenia kursu wynika z komunikatu Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i musi zakończyć się 6 tygodni przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego. Podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy ma obowiązek zgłoszenia okręgowej komisji egzaminacyjnej informacji o rozpoczęciu kształcenia na danym kursie.

Zawód opiekunka środowiskowa posiada wspólne efekty kształcenia z obszaru branży pomocy społecznej, które stanowią podbudowę kształcenia w zawodach:

- 341203 Opiekun w domu pomoc społecznej
- 341202 Opiekun osoby starszej
- 341201 Asystent osoby niepełnosprawnej

Struktura programu

- przedmiotowy
- spiralny.

Charakterystyka programu

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej dla zawodu opiekunka środowiskowa 341204 w branży pomocy społecznej realizowanego w trybie dziennym stacjonarnym. Jest to zawód na poziomie IV Polskiej Ramy Kwalifikacji. Wyodrębniona została w nim jedna kwalifikacja SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych, która określona jest na poziomie 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji jako kwalifikacja pełna.

Ukończenie kursu wspólnie z kursami umiejętności zawodowych:

SPO.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

SPO.05.2. Podstawy pomocy społecznej

SPO.05.3. Organizowanie prac opiekuńczych

SPO.05.4. Wykonywanie czynności opiekuńczych i pielęgnacyjnych

SPO.05.5. Wspieranie osoby podopiecznej w czynnościach dnia codziennego

SPO.05.7. Język obcy zawodowy

umożliwia uzyskanie świadectwa potwierdzającego kwalifikację SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych oraz dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminów zawodowych w kwalifikacje wchodzących w skład zawodu: Opiekunka środowiskowa 341204.

Program nauczania posiada strukturę przedmiotową i spiralny układ treści. Materiał nauczania zaczynający się od zagadnień najprostszych po trudniejsze. Taki układ umożliwia powrót do treści zrealizowanych na początku edukacji, aby je powtórzyć i poszerzyć w kolejnych latach nauki. Utrwala to zarówno wiedzę jak i nabywane umiejętności celem przygotowania do realizacji zadań zawodowych. Dodatkowo taki układ i cykl nauczania w znaczącym stopniu niweluje braki edukacyjne, oraz pozwala na analizę materiału nauczania przez uczestników na różnych poziomach umiejętności.

Rozkład treści nauczania uwzględnia wzajemną korelację pomiędzy przedmiotami, a kolejność zdobywania wiedzy i umiejętności pozwala na nabycie wiedzy teoretycznej, by w krótkim czasie wykorzystać ją praktycznie. Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego oraz praktycznego.

Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 128 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej kwalifikacji wynikającej z podstawy programowej dla zawodu opiekunka środowiskowa.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej. Kształcenie praktyczne nie może odbywać się

z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Rodzaj i wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem metod i technik.

Wychodząc naprzeciw współczesnej edukacji kurs umiejętności zawodowych w części zajęć teoretycznych może być prowadzony w systemie nauki zdalnej zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zakres i rodzaj nauki zdalnej pozostają w gestii prowadzących i dyrekcji placówki zgodnie z panującymi w danym okresie warunkami.

Taka forma realizacji kursu wiąże się z wdrożeniem platform online do nauczania zdalnego, co pozwoli na swobodne prowadzenie zajęć teoretycznych w czasie rzeczywistym, przeprowadzanie testów, ankiet oraz zadawania prac domowych i semestralnych. Zajęcia mogą odbywać się w trybie LIVE co umożliwi uczestnikom kursu na czynne uczestnictwo w zajęciach, zadawanie pytań, przedstawianie swoich uwag oraz prezentacji własnych dokonań. Możliwy jest także zapis video zajęć, co pozwala na uzupełnienie wiadomości przez osoby nieobecne na danych zajęciach. Do pracy na platformach cyfrowych potrzebny jest smartfon, tablet lub komputer oraz dostęp do Internetu. Przed rozpoczęciem pierwszych zajęć KUZ należy zorganizować wstępne szkolenie z zakresu samodzielnego korzystania z platformy edukacyjnej lub wskazać filmy szkoleniowe np. na platformie YouTube. Organizator kursu powinien zapewnić:

- dostęp do oprogramowania, które umożliwi synchroniczną i asynchroniczną interakcję między uczestnikami a osobami prowadzącymi zajęcia;
- materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- bieżącą kontrolę postępów w nauce uczestników kursu;
- weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w formie i terminach ustalonych przez organizatora kursu;
- bieżącą kontrolę aktywności osób prowadzących zajęcia.

Założenia programowe

Pogłębiające się starzenie społeczeństwa powoduje szybki wzrost zapotrzebowania na rynku pracy na osoby przygotowane profesjonalnie do opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. Wielu osobom potrzebna jest pomoc wykwalifikowanej opiekunki środowiskowej. Praca opiekunki środowiskowej wykonywana jest przede wszystkim w domu podopiecznego oraz w różnych instytucjach opiekuńczych, takich jak domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy. Zadaniem opiekunek środowiskowych jest udzielanie pomocy i świadczenie usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osobom starszym, samotnym, przewlekle chorym i niesamodzielnym.

Głównym celem kształcenia w zawodzie opiekunka środowiskowa jest przygotowanie szeroko wykwalifikowanej kadry specjalistów przygotowanych do:

- profesjonalnego i rzetelnego wykonywania czynności zawodowych,
- pracy w ciągle zmieniającej się rzeczywistości zawodowej,
- samodzielnego podnoszenie swoich kwalifikacji,
- podejmowania własnej działalności gospodarczej zgodnej z zawodem,
- kontynuowania edukacji w szkołach wyższych na kierunkach: pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne, pracownik socjalny.

Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych realizujący kształcenie w zawodzie opiekunka środowiskowa powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności:

- organizowania opieki oraz wsparcia społecznego osobie podopiecznej;
- sprawowania opieki nad osobą podopieczną w celu zapewnienia jej bezpieczeństwa zdrowotnego i higieny osobistej;
- pomagania osobie podopiecznej w czynnościach dnia codziennego;
- motywowania osoby podopiecznej do samodzielności oraz aktywności intelektualnej, fizycznej i społecznej.

Charakterystyka kwalifikacji

Posiadacz świadectwa potwierdzającego kwalifikację SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych, potrafi:

przestrzegać przepisów BHP i ppoż. podczas wykonywania prac opiekuńczo-pielęgniacyjnych,

udzielać pierwszej pomocy,

organizować stanowisko pracy,

stosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej,

posługiwać się językiem migowym,

scharakteryzować potrzeby biopsychospołeczne człowieka i sposoby ich zaspokajania,

rozpoznać sytuację zdrowotną, społeczną i materialną osoby podopiecznej,

dobierać zabiegi opiekuńcze i pielęgnacyjne u osoby podopiecznej,

planować i organizować opiekę nad osobą podopieczną,

posługiwać się językiem obcym zawodowym w zakresie słownictwa specjalistycznego powiązanego z zawodem.

Osoba posiadająca Certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych jest gotowy do samodzielnego wykonywania umiarkowanie złożonych zadań zawodowych w często zmiennych, przewidywalnych warunkach w zakresie organizowania i sprawowania opieki oraz wsparcia społecznego osobie podopiecznej. Jest gotowa do motywowania osoby podopiecznej do samodzielności oraz aktywności intelektualnej, fizycznej i społecznej.

Diagnostuje problemy i potrzeby bio-psycho-społeczne osoby podopiecznej. Sporządza indywidualny plan opieki nad osobą podopieczną i prowadzi dokumentację pracy z nią. Sprawuje opiekę nad osobą podopieczną w celu zapewnienia jej bezpieczeństwa zdrowotnego i higieny osobistej. Pomaga jej w czynnościach dnia codziennego i organizuje różne formy aktywizowania. Pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej. Wspiera osobę podopieczną w rozwiązywaniu

problemów osobistych i społecznych i w integracji ze środowiskiem lokalnym, pomagać osobie podopiecznej w korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej. Potrafi samodzielnie udzielać pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia. Posługuje się językiem migowym.

Stosuje nowoczesne narzędzia, technologie i oprogramowanie komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych. Potrafi współpracować w zespole oraz kierować małym zespołem pracowniczym oraz projektować stanowiska pracy. Kontroluje jakość wykonania zadań przez podległych pracowników i przyjmuje odpowiedzialność za skutki działań własnych oraz tych osób.

Przestrzega zasady BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii. Planuje własny rozwój zawodowy. Potrafi formułować krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne w języku obcym umożliwiające realizację zadań zawodowych.

Program kursu umiejętności zawodowych SPO.05.6. oparty jest o podstawę programową kształcenia branżowego w zawodzie opiekunka środowiskowa, w której to wyodrębniono dla kwalifikacji SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych następujące jednostki efektów kształcenia:

SPO.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy,

SPO.05.2. Podstawy pomocy społecznej,

SPO.05.3. Organizowanie prac opiekuńczych,

SPO.05.4. Wykonywanie czynności opiekuńczych,

SPO.05.5. Wspieranie osoby podopiecznej w czynnościach dnia codziennego,

SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej,

SPO.05.7. Język obcy zawodowy

oraz efekty kształcenia realizowane na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego związane z nabywaniem kompetencji personalnych i społecznych i organizacji pracy małych zespołów, zgrupowane w jednostkach efektów kształcenia:

SPO.05.8. Kompetencje personalne i społeczne,

SPO.05.9. Organizacja pracy małych zespołów.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowanie efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Przedmiot 3 Podstawy komunikacji i pracy socjalnej	Przedmiot 6 Organizacja opieki środowiskowej 128h	Przedmiot 8 Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej
A	B	C	D	E	F
SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej (P) 128 godz.					
analizuje przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych (ew)	10	rozdziela występujące problemy społeczne	x		
		wymienia przyczyny występowania problemów społecznych	x		
		wymienia metody rozwiązywania problemów społecznych	x		
		opisuje metody rozwiązywania problemów społecznych	x		
pomaga osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych (ek)	18	diagnozuje problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej	x		x
		opisuje działania opieki środowiskowej pomagające osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów	x		x
		opisuje sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu osoby podopiecznej	x		x
określa metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym (ew)	9	opisuje sposoby integracji ze środowiskiem lokalnym	x		x
		dobiera sposoby integracji do możliwości osoby podopiecznej	x		x
	15	określa relacje sąsiedzkie	x		x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowanie efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Przedmiot 3 Podstawy komunikacji i pracy socjalnej	Przedmiot 6 Organizacja opieki środowiskowej 128h	Przedmiot 8 Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej
podtrzymuje relacje międzyludzkie w najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej (ek)		rozpoznaje możliwości utrzymania kontaktów społecznych osoby podopiecznej	x		x
		opisuje zasoby najbliższego otoczenia osoby podopiecznej	x		x
określa formy i metody organizowania czasu wolnego (ep)	15	wymienia formy organizowania czasu wolnego		x	x
		różnicuje sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną		x	x
		rozpoznaje zasoby kulturalne i rekreacyjne środowiska lokalnego		x	x
organizuje różne formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego(ek)	22	opisuje sposoby spędzania czasu wolnego		x	x
		rozpoznaje potrzeby kulturowe osoby podopiecznej		x	x
		sporządza wykaz możliwości spędzenia czasu wolnego w lokalnym środowisku		x	x
		dobiera zajęcia do możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej		x	x
analizuje metody usprawniania	6	rozdziela metody usprawniania osoby podopiecznej			x
		ocenia możliwości aktywizacji osoby podopiecznej			x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowanie efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Przedmiot 3 Podstawy komunikacji i pracy socjalnej	Przedmiot 6 Organizacja opieki środowiskowej 128h	Przedmiot 8 Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej
i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności (ew)		dobiera formy aktywizacji do potrzeb i możliwości osoby podopiecznej			x
planuje metody, formy, techniki i środki terapii zajęciowej dla osoby podopiecznej (ew)	9	rozdziela metody, techniki i formy terapii zajęciowej			x
		identyfikuje potrzeby osoby podopiecznej w planowaniu terapii zajęciowej			x
		stosuje elementy terapii zajęciowej			x
przygotowuje osobę podopieczną oraz jej rodzinę do samoopieki i samo pielęgnacji (ek)	9	ocenia możliwości osoby podopiecznej do samoopieki i samopielęgnacji			x
		opracowuje zalecenia dla rodziny dotyczące wspierania osoby podopiecznej i pomocy jej w samoopiece i samo pielęgnacji			x
		opisuje sposoby wspierania osoby podopiecznej i jej rodziny w samoopiece i samo pielęgnacji			x
pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu z pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności (ep)	4	wymienia pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności			x
		opisuje zasady technicznej obsługi urządzeń ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności			x
	11	wymienia metody aktywizowania osoby podopiecznej			x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowanie efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Przedmiot 3 Podstawy komunikacji i pracy socjalnej	Przedmiot 6 Organizacja opieki środowiskowej 128h	Przedmiot 8 Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej
przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej (ew)		wskazuje sposoby aktywizacji osoby podopiecznej			x
		rozpoznaje zainteresowania osoby podopiecznej			x
		dobiera rodzaje aktywności do możliwości osoby podopiecznej i jej zainteresowań			x
		wskazuje zasady bezpieczeństwa, które należy uwzględnić, realizując proces aktywizacji osoby podopiecznej			x
SPO.05.8. Kompetencje personalne i społeczne					
przedstawia cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		wymienia rodzaje usług świadczonych osobie podopiecznej	x	x	x
		dobiera rodzaj usług do potrzeb podopiecznego	x	x	x
		określa kompetencje opiekunki środowiskowej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług	x	x	x
przestrzega zasad kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych		opisuje zasady etyczne podczas świadczenia usług opiekuńczych	x	x	x
		opisuje skutki łamania zasad etycznych	x	x	x
		omawia zasady współpracy z osobą niepełnosprawną z zachowaniem kultury i etyki zawodowej	x	x	x
		przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy	x	x	x
		przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych	x	x	x
stosuje zasady komunikacji interpersonalnej		wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania	x	x	x
		określa zasady komunikacji interpersonalnej	x	x	x
		charakteryzuje aktywne metody słuchania	x	x	x
		wyjaśnia pojęcie konfliktu	x	x	x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowanie efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Przedmiot 3 Podstawy komunikacji i pracy socjalnej	Przedmiot 6 Organizacja opieki środowiskowej 128h	Przedmiot 8 Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej
opisuje pojęcie konfliktu w związku z realizacją zadań zawodowych		opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich	x	x	x
		zapobiega przyczynom powstawania konfliktów	x	x	x
		opisuje fazy konfliktu	x	x	x
		wymienia skutki konfliktów międzyludzkich [w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym	x	x	x
		stosuje zasady utrzymywania poprawnych relacji z podopiecznym i współpracownikami	x	x	x
planuje wykonanie zadania		planuje czas przeznaczony na realizację zadań zawodowych	x	x	x
		realizuje zadania w wyznaczonym czasie	x	x	x
		ocenia stopień realizacji zadania	x	x	x
		analizuje skutki realizacji zadania	x	x	x
ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania		wyjaśnia pojęcie odpowiedzialności w związku z realizacją zadań zawodowych	x	x	x
		wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych	x	x	x
wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany		rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy	x	x	x
		podejmuje działania w sytuacji nietypowej	x	x	x
		ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach nietypowych	x	x	x
		wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka	x	x	x
aktualizuje wiedzę i doskonali		opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych	x	x	x
		analizuje własne kompetencje	x	x	x
		wyznacza sobie cele rozwojowe	x	x	x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowanie efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Przedmiot 3 Podstawy komunikacji i pracy socjalnej	Przedmiot 6 Organizacja opieki środowiskowej 128h	Przedmiot 8 Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej
umiejętności zawodowe		planuje własny rozwój zawodowy	x	x	x
stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów		opisuje metody i techniki rozwiązywania problemów	x	x	x
		podaje propozycje rozwiązywania problemów	x	x	x
		ocenia skuteczność podjętych działań	x	x	x
współpracuje w zespole		określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider	x	x	x
		realizuje zadania w wyznaczonym czasie	x	x	x
		wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań			
		analizuje efekty pracy zespołu	x	x	x
		identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu	x	x	x
SPO.05.9. Organizacja pracy małych zespołów					
planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		wyznacza zadania członkom zespołu	x	x	x
		wyjaśnia sposób wykonania zadania	x	x	x
dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań		rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu	x	x	x
		wskazuje osoby do wykonania zadania	x	x	x
		przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań	x	x	x
kieruje wykonaniem przydzielonych zadań		ustala kolejność wykonywania zadań	x	x	x
		monitoruje proces wykonywania zadań	x	x	x
ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań		określa zaangażowanie w pracę członków zespołu	x	x	x
		ocenia efekty pracy zespołu	x	x	x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowanie efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Przedmiot 3 Podstawy komunikacji i pracy socjalnej	Przedmiot 6 Organizacja opieki środowiskowej 128h	Przedmiot 8 Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej
		udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonego zadania	x	x	x
wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy		dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy	x	x	x
		dokonuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy	x	x	x

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia	Liczba godzin	Okres realizacji
A	B	C	D	E	F
SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej (P) 128 godz.					
SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej	analizuje przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych (ew)	rozdziela występujące problemy społeczne	Podstawy komunikacji i pracy socjalnej (30 godz.)	10	1 miesiąc
		wymienia przyczyny występowania problemów społecznych			
		wymienia metody rozwiązywania problemów społecznych			
		opisuje metody rozwiązywania problemów społecznych			
	pomaga osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych (ek)	diagnozuje problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej	Podstawy komunikacji i pracy socjalnej	18	
		opisuje działania opieki środowiskowej pomagające osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów			
		opisuje sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu osoby podopiecznej			
	określa metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym (ew)	opisuje sposoby integracji ze środowiskiem lokalnym		9	
		dobiera sposoby integracji do możliwości osoby podopiecznej			
	podtrzymuje relacje międzyludzkie w najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej (ek)	określa relacje sąsiedzkie		15	
		rozpoznaje możliwości utrzymania kontaktów społecznych osoby podopiecznej			
		opisuje zasoby najbliższego otoczenia osoby podopiecznej			
SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej	określa formy i metody organizowania czasu wolnego (ep)	wymienia formy organizowania czasu wolnego	Organizacja opieki środowiskowej Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej	15	
		różnicuje sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną			
		rozpoznaje zasoby kulturalne i rekreacyjne środowiska lokalnego			

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia	Liczba godzin	Okres realizacji
	organizuje różne formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego (ek)	opisuje sposoby spędzania czasu wolnego		22	1miesiąc / 2 miesiąc
		rozpoznaje potrzeby kulturowe osoby podopiecznej			
		sporządza wykaz możliwości spędzenia czasu wolnego w lokalnym środowisku			
		dobiera zajęcia do możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej			
	analizuje metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności (ew)	rozdziela metody usprawniania osoby podopiecznej	Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej	6	
		ocenia możliwości aktywizacji osoby podopiecznej			
		dobiera formy aktywizacji do potrzeb i możliwości osoby podopiecznej			
	planuje metody, formy, techniki i środki terapii zajęciowej dla osoby podopiecznej (ew)	rozdziela metody, techniki i formy terapii zajęciowej		9	
		identyfikuje potrzeby osoby podopiecznej w planowaniu terapii zajęciowej			
		stosuje elementy terapii zajęciowej			
	przygotowuje osobę podopieczną oraz jej rodzinę do samoopieki i samo pielęgnacji (ek)	ocenia możliwości osoby podopiecznej do samoopieki i samopielęgnacji		9	
		opracowuje zalecenia dla rodziny dotyczące wspierania osoby podopiecznej i pomocy jej w samoopiece i samo pielęgnacji			
		opisuje sposoby wspierania osoby podopiecznej i jej rodziny w samoopiece i samo pielęgnacji			
	pomaga osobie podopiecznej w	wymienia pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności		4	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia	Liczba godzin	Okres realizacji
	korzystaniu z pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności (ep)	opisuje zasady technicznej obsługi urządzeń ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności			
	przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej (ew)	wymienia metody aktywizowania osoby podopiecznej		11	
		wskazuje sposoby aktywizacji osoby podopiecznej			
		rozpoznaje zainteresowania osoby podopiecznej			
		dobiera rodzaje aktywności do możliwości osoby podopiecznej i jej zainteresowań			
		wskazuje zasady bezpieczeństwa, które należy uwzględnić, realizując proces aktywizacji osoby podopiecznej			
Kompetencje personalne i społeczne	przedstawia cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje usług świadczonych osobie podopiecznej dobiera rodzaj usług do potrzeb podopiecznego określa kompetencje opiekunki środowiskowej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług 			
	stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania określa zasady komunikacji interpersonalnej charakteryzuje aktywne metody słuchania 			
	planuje wykonanie zadania	<ul style="list-style-type: none"> planuje czas przeznaczony na realizację zadań zawodowych realizuje zadania w wyznaczonym czasie ocenia stopień realizacji zadania analizuje skutki realizacji zadania 			

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia	Liczba godzin	Okres realizacji
Organizacja pracy małych zespołów	wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy – dokonuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy 			

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
A	B	C	D	E
Podstawy komunikacji i pracy socjalnej	30		analizuje przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych (ew)	rozdziela występujące problemy społeczne
				wymienia przyczyny występowania problemów społecznych
				wymienia metody rozwiązywania problemów społecznych
			pomaga osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych (ek)	opisuje metody rozwiązywania problemów społecznych
				diagnozuje problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej
				opisuje działania opieunki środowiskowej pomagające osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów
			określa metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym (ew)	opisuje sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu osoby podopiecznej
				opisuje sposoby integracji ze środowiskiem lokalnym
				dobiera sposoby integracji do możliwości osoby podopiecznej
Organizacja opieki środowiskowej	16		podtrzymuje relacje międzyludzkie w najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej (ek)	określa relacje sąsiedzkie
				rozpoznaje możliwości utrzymania kontaktów społecznych osoby podopiecznej
				opisuje zasoby najbliższego otoczenia osoby podopiecznej
			określa formy i metody organizowania czasu wolnego (ep)	wymienia formy organizowania czasu wolnego
				różnicuje sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną
				rozpoznaje zasoby kulturalne i rekreacyjne środowiska lokalnego
				opisuje sposoby spędzania czasu wolnego
			organizuje różne formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby	rozpoznaje potrzeby kulturowe osoby podopiecznej
				sporządza wykaz możliwości spędzenia czasu wolnego w lokalnym środowisku

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
			podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego (ek)	dobiera zajęcia do możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej
Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej		82	pomaga osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych (ek)	diagnozuje problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej
				opisuje działania opieunki środowiskowej pomagające osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów
				opisuje sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu osoby podopiecznej
			określa metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym (ew)	opisuje sposoby integracji ze środowiskiem lokalnym
				dobiera sposoby integracji do możliwości osoby podopiecznej
			podtrzymuje relacje międzyludzkie w najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej (ek)	określa relacje sąsiedzkie
				rozpoznaje możliwości utrzymania kontaktów społecznych osoby podopiecznej
				opisuje zasoby najbliższego otoczenia osoby podopiecznej
			określa formy i metody organizowania czasu wolnego (ep)	wymienia formy organizowania czasu wolnego
				różnicuje sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną
				rozpoznaje zasoby kulturalne i rekreacyjne środowiska lokalnego
			organizuje różne formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego (ek)	opisuje sposoby spędzania czasu wolnego
				rozpoznaje potrzeby kulturowe osoby podopiecznej
				sporządza wykaz możliwości spędzenia czasu wolnego w lokalnym środowisku
				dobiera zajęcia do możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej
				rozdziela metody usprawniania osoby podopiecznej

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
			analizuje metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności (ew)	ocenia możliwości aktywizacji osoby podopiecznej
				dobiera formy aktywizacji do potrzeb i możliwości osoby podopiecznej
			planuje metody, formy, techniki i środki terapii zajęciowej dla osoby podopiecznej (ew)	rozdziela metody, techniki i formy terapii zajęciowej
				identyfikuje potrzeby osoby podopiecznej w planowaniu terapii zajęciowej
				stosuje elementy terapii zajęciowej
			przygotowuje osobę podopieczną oraz jej rodzinę do samoopieki i samo pielęgnacji (ek)	ocenia możliwości osoby podopiecznej do samoopieki i samopielęgnacji
				opracowuje zalecenia dla rodziny dotyczące wspierania osoby podopiecznej i pomocy jej w samoopiece i samo pielęgnacji
				opisuje sposoby wspierania osoby podopiecznej i jej rodziny w samoopiece i samo pielęgnacji
			pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu z pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności (ep)	wymienia pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności
				opisuje zasady technicznej obsługi urządzeń ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności
			przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej (ew)	wymienia metody aktywizowania osoby podopiecznej
				wskazuje sposoby aktywizacji osoby podopiecznej
				rozpoznaje zainteresowania osoby podopiecznej
				dobiera rodzaje aktywności do możliwości osoby podopiecznej i jej zainteresowań
				wskazuje zasady bezpieczeństwa, które należy uwzględnić, realizując proces aktywizacji osoby podopiecznej
Razem	46 (T)	82 (P)		

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Nazwa przedmiotu	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Podstawy komunikacji i pracy socjalnej	30	Kształcenie teoretyczne
Organizacja opieki środowiskowej	16	Kształcenie teoretyczne
Wspieranie samodzielności osoby podopiecznej	82	Kształcenie praktyczne
Łączna liczba godzin zajęć	128	

3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- organizowania opieki oraz wsparcia społecznego osobie podopiecznej,
- sprawowania opieki nad osobą podopieczną w celu zapewnienia jej bezpieczeństwa zdrowotnego i higieny osobistej,
- pomagania osobie podopiecznej w czynnościach dnia codziennego,
- motywowania osoby podopiecznej do samodzielności oraz aktywności intelektualnej, fizycznej i społecznej.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Podstawy komunikacji i pracy socjalnej

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Identyfikowanie występujących problemów społecznych.
- Poznanie metod integracji.

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- omówić przyczyny występowania problemów społecznych,
- omówić metody rozwiązywania problemów społecznych,
- omówić sposoby integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym,
- omówić zasady komunikacji interpersonalnej,
- budować relacje w najbliższym środowisku.

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)		Oczekiwane efekty uczenia się – czynności uczestnika
Przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych	19	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów – pomaga osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia występujące problemy społeczne – wymienia przyczyny występowania problemów społecznych – wymienia metody rozwiązywania problemów społecznych – opisuje metody rozwiązywania problemów społecznych – diagnozuje problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej – opisuje działania opieki środowiskowej pomagające osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów – opisuje sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu osoby podopiecznej 	<p>Uczestnik potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozróżnić występujące problemy społeczne - wymienić przyczyny występowania problemów społecznych - wymienić metody rozwiązywania problemów społecznych - opisać metody rozwiązywania problemów społecznych - diagnozować problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej - opisać działania opieki środowiskowej pomagające osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów - opisać sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu osoby podopiecznej
Metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym	11	<ul style="list-style-type: none"> – określa metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposoby integracji ze środowiskiem lokalnym – dobiera sposoby integracji do możliwości osoby podopiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać sposoby integracji ze środowiskiem lokalnym - określać relacje sąsiedzkie - opisać zasoby najbliższego otoczenia osoby podopiecznej
Zasady komunikacji interpersonalnej		<ul style="list-style-type: none"> – stosuje zasady komunikacji interpersonalnej 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania – określa zasady komunikacji interpersonalnej – charakteryzuje aktywne metody słuchania 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić zasady komunikacji interpersonalnej - wymienić zasady aktywnego słuchania - określić zasady komunikacji interpersonalnej - scharakteryzować aktywne metody słuchania

Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)		Oczekiwane efekty uczenia się – czynności uczestnika
Rozwiązania techniczne i organizacyjne		<ul style="list-style-type: none"> wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy dokonyuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy dokonać prostych modernizacji warunków i organizacji pracy

4.1.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania:

- metody tekstu przewodniego, metody dyskusji dydaktycznej, metody przypadku i metody projektu.

Warunki realizacji

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w sali lekcyjnej: wyposażonej w stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką i ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną. W sali lekcyjnej powinny znajdować się zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, komputerowe programy demonstracyjne i symulacyjne, czasopisma branżowe, podręczniki, schematy, modele zachowań i stylów negocjacji, filmy poglądowe, pakiety edukacyjne dla uczestników, karty samooceny, karty pracy dla uczestników i prezentacje multimedialne.

Dodatkowo do dyspozycji wskazane są tematyczne e-booki, animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, filmy edukacyjne, gry edukacyjne umożliwiające realizowanie treści w formie zdalnej.

Obudowa dydaktyczna

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej uczestników np. praca w grupach po 2-3 uczestników. W trakcie prac z uczestnikami należy pozostawiać im dodatkowy czas na własne prace związane z realizowanymi celami kształcenia. Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy uczestników w zależności od ich możliwości i potrzeb.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie wykonanych ćwiczeń. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Organizacja opieki środowiskowej

4.2.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- poznanie form i metod organizowania czasu wolnego.
- organizowanie różnych form spędzania czasu wolnego osoby podopiecznej.

4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- omówić formy organizowania czasu wolnego,
- omówić sposoby spędzania czasu wolnego,
- rozpoznać potrzeby kulturowe osoby podopiecznej.

4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem efektów kształcenia

Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)		Oczekiwane efekty uczenia się – czynności uczestnika
Formy i metody organizowania czasu wolnego	6	określa formy i metody organizowania czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia formy organizowania czasu wolnego różnicuje sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną rozpoznaje zasoby kulturalne i rekreacyjne środowiska lokalnego 	Uczestnik potrafi: <ul style="list-style-type: none"> wymienić formy organizowania czasu wolnego wyodrębniać sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną rozpoznać zasoby kulturalne i rekreacyjne środowiska lokalnego
Organizacja różnych form aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego	10	organizuje różne formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sposoby spędzania czasu wolnego rozpoznaje potrzeby kulturowe osoby podopiecznej sporządza wykaz możliwości spędzenia czasu wolnego w lokalnym środowisku dobiera zajęcia do możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> opisać sposoby spędzania czasu wolnego rozpoznać potrzeby kulturowe osoby podopiecznej sporządzać wykaz możliwości spędzenia czasu wolnego w lokalnym środowisku dobierać zajęcia do możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej
Planowanie wykonanie zadania		planuje wykonanie zadania	<ul style="list-style-type: none"> planuje czas przeznaczony na realizację zadań zawodowych realizuje zadania w wyznaczonym czasie ocenia stopień realizacji zadania analizuje skutki realizacji zadania 	<ul style="list-style-type: none"> planować czas przeznaczony na realizację zadań zawodowych realizować zadania w wyznaczonym czasie oceniać stopień realizacji zadania analizować skutki realizacji zadania

Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)		Oczekiwane efekty uczenia się – czynności uczestnika
Praca zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – wyznacza zadania członkom zespołu – wyjaśnia sposób wykonania zadania 	<ul style="list-style-type: none"> - wyznaczać zadania członkom zespołu - wyjaśniać sposób wykonania zadania

4.2.4 Procedury osiągania celów kształcenia

Propozycje metod nauczania:

- prezentacja, burza mózgów, wykład z wykorzystaniem środków wizualnych, aktywizująca metoda tekstu przewodniego, praca w grupach, praca w parach, odczytywanie informacji zamieszczonych na schematach, metoda przypadków,

Warunki realizacji

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w sali wyposażonej w stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką i ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną. W sali lekcyjnej powinny znajdować się zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, komputerowe programy demonstracyjne i symulacyjne, czasopisma branżowe, podręczniki, schematy, filmy poglądowe, pakiety edukacyjne dla uczestników, karty samooceny, karty pracy dla uczestników i prezentacje multimedialne.

Dodatkowo do dyspozycji wskazane są tematyczne e-booki, animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, symulatory, wirtualne laboratoria umożliwiające realizowanie treści w formie zdalnej.

Obudowa dydaktyczna

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej uczestników np. praca w grupach po 2-3 uczestników. W trakcie prac z uczestnikami należy pozostawiać im dodatkowy czas na własne prace związane z realizowanymi celami kształcenia. Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy uczestników w zależności od ich możliwości i potrzeb.

4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie wykonanych ćwiczeń. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

4.3. Program nauczania dla przedmiotu: Wsparcie samodzielności osoby podopiecznej

4.3.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Poznanie przedmiotów wspomagających aktywność osoby z niepełnosprawnością.
- Wykorzystanie sprzętu specjalistycznego, w tym rehabilitacyjnego do codziennej aktywności osoby niepełnosprawnej.
- Wykorzystanie technik i metod terapii zajęciowej do aktywizacji osoby niepełnosprawnej.
- Przygotowanie osoby podopiecznej i rodziny do czynności samoopiekuńczych i samopielęgnacyjnych.

4.3.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- budować relacje w najbliższym środowisku,
- diagnozować problemy społeczne,
- opisać formy organizowania czasu wolnego,
- rozróżnić metody usprawniania osoby podopiecznej,
- opisać metody, techniki i formy terapii zajęciowej,
- przygotować podopiecznego i jego rodzinę do pełnienia funkcji opiekuńczych,
- przygotować podopiecznego i jego rodzinę do wykonywania czynności pielęgnacyjnych,
- wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków życia.

4.3.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem efektów kształcenia

Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)		Oczekiwane efekty uczenia się – czynności uczestnika
Rozwiązywanie problemów społecznych i osobistych	9	<p>pomaga osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – diagnozuje problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej – opisuje działania opieunki środowiskowej pomagające osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów – opisuje sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu osoby podopiecznej 	<p>Uczestnik potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnozować problemy społeczne osoby podopiecznej - diagnozować problemy osobiste osoby podopiecznej - opisać działania opieunki środowiskowej pomagające osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów - opisać sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu osoby podopiecznej
Metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym	4	<p>określa metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposoby integracji ze środowiskiem lokalnym – dobiera sposoby integracji do możliwości osoby podopiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać sposoby integracji ze środowiskiem lokalnym - dobierać sposoby integracji do możliwości osoby podopiecznej
Relacje międzyludzkie w najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej	9	<p>podtrzymuje relacje międzyludzkie w najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – określa relacje sąsiedzkie – rozpoznaje możliwości utrzymania kontaktów społecznych osoby podopiecznej – opisuje zasoby najbliższego otoczenia osoby podopiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - określić relacje sąsiedzkie - rozpoznać możliwości utrzymania kontaktów społecznych osoby podopiecznej - opisać zasoby najbliższego otoczenia osoby podopiecznej
Formy i metody organizowania czasu wolnego	9	<p>określa formy i metody organizowania czasu wolnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia formy organizowania czasu wolnego – różnicuje sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną – rozpoznaje zasoby kulturalne i rekreacyjne środowiska lokalnego 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić formy organizowania czasu wolnego - różnicować sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną - rozpoznać zasoby kulturalne i rekreacyjne środowiska lokalnego

Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)		Oczekiwane efekty uczenia się – czynności uczestnika
Organizacja różnych form aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego	12	organizuje różne formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposoby spędzania czasu wolnego – rozpoznaje potrzeby kulturowe osoby podopiecznej – sporządza wykaz możliwości spędzenia czasu wolnego w lokalnym środowisku – dobiera zajęcia do możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać sposoby spędzania czasu wolnego - rozpoznać potrzeby kulturowe osoby podopiecznej - sporządzać wykaz możliwości spędzenia czasu wolnego w lokalnym środowisku - dobierać zajęcia do możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej
Metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności	6	analizuje metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia metody usprawniania osoby podopiecznej – ocenia możliwości aktywizacji osoby podopiecznej – dobiera formy aktywizacji do potrzeb i możliwości osoby podopiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnić metody usprawniania osoby podopiecznej - ocenić możliwości aktywizacji osoby podopiecznej - dobierać formy aktywizacji do potrzeb i możliwości osoby podopiecznej
Planowanie metod, formy, techniki i środków terapii zajęciowej dla osoby podopiecznej	9	planuje metody, formy, techniki i środki terapii zajęciowej dla osoby podopiecznej	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia metody, techniki i formy terapii zajęciowej – identyfikuje potrzeby osoby podopiecznej w planowaniu terapii zajęciowej – stosuje elementy terapii zajęciowej 	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnić metody, techniki i formy terapii zajęciowej - identyfikować potrzeby osoby podopiecznej w planowaniu terapii zajęciowej - stosować elementy terapii zajęciowej

Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)		Oczekiwane efekty uczenia się – czynności uczestnika
Przygotowanie podopiecznego oraz jego rodzinę do samoopieki i samo pielęgnacji	9	przygotowuje osobę podopieczną oraz jej rodzinę do samoopieki i samo pielęgnacji	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia możliwości osoby podopiecznej do samoopieki i samopielęgnacji – opracowuje zalecenia dla rodziny dotyczące wspierania osoby podopiecznej i pomocy jej w samoopiece i samopielęgnacji – opisuje sposoby wspierania osoby podopiecznej i jej rodziny w samoopiece i samopielęgnacji 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenić możliwości osoby podopiecznej do samoopieki i samopielęgnacji - opracować zalecenia dla rodziny dotyczące wspierania osoby podopiecznej i pomocy jej w samoopiece i samopielęgnacji - opisać sposoby wspierania osoby podopiecznej i jej rodziny w samoopiece i samopielęgnacji
Sposoby wsparcia podopiecznych w korzystaniu z pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności	4	pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu z pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności – opisuje zasady technicznej obsługi urządzeń ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności - opisać zasady technicznej obsługi urządzeń ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności
Zasady bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej	11	przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia metody aktywizowania osoby podopiecznej – wskazuje sposoby aktywizacji osoby podopiecznej – rozpoznaje zainteresowania osoby podopiecznej – dobiera rodzaje aktywności do możliwości osoby podopiecznej i jej zainteresowań – wskazuje zasady bezpieczeństwa, które należy uwzględnić, realizując proces aktywizacji osoby podopiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić metody aktywizowania osoby podopiecznej - wskazać sposoby aktywizacji osoby podopiecznej - rozpoznawać zainteresowania osoby podopiecznej - dobierać rodzaje aktywności do możliwości osoby podopiecznej i jej zainteresowań - wskazać zasady bezpieczeństwa, które należy uwzględnić, realizując proces aktywizacji osoby podopiecznej

Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniający kryteria weryfikacji)		Oczekiwane efekty uczenia się – czynności uczestnika
Cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		przedstawia cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje usług świadczonych osobie podopiecznej dobiera rodzaj usług do potrzeb podopiecznego określa kompetencje opiekunki środowiskowej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje usług świadczonych osobie podopiecznej dobierać rodzaj usług do potrzeb podopiecznego określić kompetencje opiekunki środowiskowej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług
Planowanie wykonanie zadania		planuje wykonanie zadania	<ul style="list-style-type: none"> planuje czas przeznaczony na realizację zadań zawodowych realizuje zadania w wyznaczonym czasie ocenia stopień realizacji zadania analizuje skutki realizacji zadania 	<ul style="list-style-type: none"> planować czas przeznaczony na realizację zadań zawodowych realizować zadania w wyznaczonym czasie oceniać stopień realizacji zadania analizować skutki realizacji zadania
Praca zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza zadania członkom zespołu wyjaśnia sposób wykonania zadania 	<ul style="list-style-type: none"> wyznaczać zadania członkom zespołu wyjaśniać sposób wykonania zadania
Dobieranie osób do wykonania przydzielonych zadań		dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu wskazuje osoby do wykonania zadania przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać możliwości i umiejętności członków zespołu wskazać osoby do wykonania zadania przewidzieć skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
Kierowanie wykonaniem przydzielonych zadań		kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	<ul style="list-style-type: none"> ustala kolejność wykonywania zadań monitoruje proces wykonywania zadań 	<ul style="list-style-type: none"> ustalić kolejność wykonywania zadań monitorować proces wykonywania zadań

4.3.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania:

- prezentacja, wykład z wykorzystaniem środków wizualnych, aktywizująca metoda tekstu przewodniego, praca w grupach, praca w parach, odczytywanie informacji zamieszczonych na schematach, ćwiczenia, inscenizacja, metoda gier dydaktycznych, metoda projektów,

Warunki realizacji

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracownia organizacji czasu wolnego wyposażonej w:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, monitor, komputer lub laptop, projektor lub rzutnik pisma,
- sprzęt nagłaśniający, odtwarzacz DVD i zestawy płyt CD, DVD
- instrumenty muzyczne,
- sprzęt sportowy oraz sprzęt do gier i zabaw ruchowych,
- sprzęt turystyczny,
- sprzęt fotograficzny,
- biblioteczkę,
- gry stolikowe i towarzyskie, służące do rozwijania umiejętności praktycznych związanych z
- konstruktywnym spędzaniem czasu wolnego, puzzle, łamigłówki, krzyżówki, przybory piśmiennicze,
- sprzęt, materiały i przybory do szycia, haftowania, wyszywania,

oraz w pracowni wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażonej w stanowiska komputerowe dla uczestników, stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką i ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną.

Dodatkowo do dyspozycji wskazane są tematyczne e-booki, animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, filmy edukacyjne, gry edukacyjne umożliwiające realizowanie treści w formie zdalnej.

Obudowa dydaktyczna

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej uczestników np. praca w grupach po 2-3 uczestników. W trakcie prac z uczestnikami należy pozostawiać im dodatkowy czas na własne prace związane z realizowanymi celami kształcenia. Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy uczestników w zależności od ich możliwości i potrzeb.

4.3.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie wykonanych ćwiczeń. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia. Przeprowadzenie testu wielokrotnego wyboru, odpowiedź ustna, opracowanie prezentacji, referatu, wytwory pracy uczestników. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej			
pomaga osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez prowadzącego	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania KUZ
podtrzymuje relacje międzyludzkie w najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez prowadzącego	
organizuje różne formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego(ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez prowadzącego	
przygotowuje osobę podopieczną oraz jej rodzinę do samoopieki i samo pielęgnacji (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% przy treściach teoretycznych 75% przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez prowadzącego	

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

- 1) Bac A., *Terapia zajęciowa*, PZWL, 2016.
- 2) Błędowski P., *Pomoc społeczna i opieka nad osobami starszymi w RFN*, INTERART, Warszawa 1995.
- 3) Boczoń J., Toczyński W., Załuska M., Leś E., *Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim*, BPS, Warszawa 1995.
- 4) Bukowska A., Filar-Mierzwa K., *Sprawny senior – jak być aktywnym mimo problemów zdrowotnych*, PZWL, 2018.
- 5) Hastings D., *Chory w domu. Wskazówki, porady, zalecenia*, Świat książki, Warszawa 1997.
- 6) Mikołajewska E., *Osoba ciężko chora lub niepełnosprawna w domu. Poradnik dla opiekunów*, pod red. nauk. E. Krajewskiej-Kułąk, PZWL, Warszawa 2008.
- 7) *Opieka nad osobami starszymi. Przewodnik dla zespołu terapeutycznego*, pod red. nauk. E. Krajewskiej-Kułąk, M. Cybulskiego, PZWL, 2016.
- 8) *Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi*, pod red. nauk. E. Szwalkiewicz, D. Talarskiej, K. Wieczorowskiej-Tobis, PZWL, 2009.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Pracownia organizacji czasu wolnego wyposażona w:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, monitor, komputer lub laptop, projektor lub rzutnik pisma,
- sprzęt nagłaśniający, odtwarzacz DVD i zestawy płyt CD, DVD,
- instrumenty muzyczne,
- sprzęt sportowy oraz sprzęt do gier i zabaw ruchowych,
- sprzęt turystyczny,
- sprzęt fotograficzny,
- biblioteczkę,
- gry stolikowe i towarzyskie, służące do rozwijania umiejętności praktycznych związanych z konstruktywnym spędzaniem czasu wolnego, puzzle, łamigłówki, krzyżówki, przybory piśmiennicze,
- sprzęt, materiały i przybory do szycia, haftowania, wyszywania.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

W pracowniach oraz pomieszczeniach praktycznej nauki zawodu powinny znajdować się przepisy BHP dotyczące pracy z urządzeniami oraz instrukcje obsługi i konserwacji tych urządzeń. Niezbędne są również zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, pakiety edukacyjne dla uczestników, karty samooceny, karty pracy dla uczestników i prezentacje multimedialne związane z treściami kształcenia, czasopisma branżowe, atlasy, słowniki, katalogi.

Dodatkowo do dyspozycji wskazane są tematyczne e-booki, animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, symulatory, wirtualne laboratoria, programy ćwiczeniowe do projektowania przez dobieranie umożliwiające realizowanie treści w formie zdalnej dostosowane treściami do poszczególnych przedmiotów teoretycznych i praktycznych.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie walidacji osiągnięć uczestnika kursu, polegającej na ocenie wykonywanych w trakcie nauki projektów i ćwiczeń oraz na podstawie uzyskanych w trakcie kursu ocen z poszczególnych przedmiotów.

O zaliczeniu zajęć edukacyjnych w kształceniu teoretycznym decyduje prowadzący te zajęcia na podstawie zaliczenia testów sprawdzających.

Test uznany jest za zaliczony, gdy uzyskano co najmniej 50% punktów możliwych do zdobycia.

Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczestników proponuje się stosowanie testów wielokrotnego wyboru, zadań z luką, ocenę aktywności uczestnika podczas wykonywania zadań w grupie, ocenę jakości wykonania zadań przez uczestnika. Proponuje się, aby osiągnięcia uczestników oceniać w zakresie zaplanowanych, uszczegółowionych celów kształcenia na podstawie:

- obserwacji wykonanych ćwiczeń,
- testu pisemnego.

Umiejętności praktyczne proponuje się sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez uczestnika w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,
- umiejętność pracy w zespole.

Ważne kryteria oceny efektów kształcenia to: zaplanowanie wykonania zadania, dobór elementów oraz sporządzona dokumentacja zawodowa. Możliwe są również inne sposoby i formy zaliczenia, takie jak: testy praktyczne, wykonanie projektów, próby pracy, aktywność uczestnika na zajęciach, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac.

O zaliczeniu zajęć edukacyjnych w kształceniu praktycznym decyduje prowadzący te zajęcia na podstawie zaliczenia zadań praktycznych.

Kurs umiejętności zawodowych uznaje się za zaliczony, jeżeli uczestnik uzyskał zaliczenie ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych w kształceniu teoretycznym i praktycznym.

Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych. Osoba, która ukończyła kurs umiejętności zawodowych z jednostek efektów kształcenia:

SPO.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

SPO.05.2. Podstawy pomocy społecznej

SPO.05.3. Organizowanie prac opiekuńczych

SPO.05.4. Wykonywanie czynności opiekuńczych

SPO.05.5. Wspieranie osoby podopiecznej w czynnościach dnia codziennego

SPO.05.7. Język obcy zawodowy

i otrzymała zaświadczenie o jego ukończeniu może przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikację SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 5. Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 6. Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
analizuje przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych (ew)	rozróżnia występujące problemy społeczne	Przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych
	wymienia przyczyny występowania problemów społecznych	Przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych
	wymienia metody rozwiązywania problemów społecznych	Przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych
	opisuje metody rozwiązywania problemów społecznych	Przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych
pomaga osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych (ek)	diagnozuje problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej	Przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych Rozwiązywanie problemów społecznych i osobistych
	opisuje działania opieki środowiskowej pomagające osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów	Przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych Rozwiązywanie problemów społecznych i osobistych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	opisuje sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu osoby podopiecznej	Przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych Rozwiązywanie problemów społecznych i osobistych
określa metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym (ew)	opisuje sposoby integracji ze środowiskiem lokalnym	Metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym Metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym
	dobiera sposoby integracji do możliwości osoby podopiecznej	Metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym Metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym
podtrzymuje relacje międzyludzkie w najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej (ek)	określa relacje sąsiedzkie	Metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym
	rozpoznaje możliwości utrzymania kontaktów społecznych osoby podopiecznej	Metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym
	opisuje zasoby najbliższego otoczenia osoby podopiecznej	Metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym
określa formy i metody organizowania czasu wolnego (ep)	wymienia formy organizowania czasu wolnego	Formy i metody organizowania czasu wolnego
	różnicuje sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną	Formy i metody organizowania czasu wolnego
	rozpoznaje zasoby kulturalne i rekreacyjne środowiska lokalnego	Formy i metody organizowania czasu wolnego
organizuje różne formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego(ek)	opisuje sposoby spędzania czasu wolnego	Organizacja różnych formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego
	rozpoznaje potrzeby kulturowe osoby podopiecznej	Organizacja różnych formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	sporządza wykaz możliwości spędzenia czasu wolnego w lokalnym środowisku	Organizacja różnych formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego
	dobiera zajęcia do możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej	Organizacja różnych formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego
analizuje metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności (ew)	rozdziela metody usprawniania osoby podopiecznej	Metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności
	ocenia możliwości aktywizacji osoby podopiecznej	Metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności
	dobiera formy aktywizacji do potrzeb i możliwości osoby podopiecznej	Metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności
planuje metody, formy, techniki i środki terapii zajęciowej dla osoby podopiecznej (ew)	rozdziela metody, techniki i formy terapii zajęciowej	Planowanie metod, formy, techniki i środków terapii zajęciowej dla osoby podopiecznej
	identyfikuje potrzeby osoby podopiecznej w planowaniu terapii zajęciowej	Planowanie metod, formy, techniki i środków terapii zajęciowej dla osoby podopiecznej
	stosuje elementy terapii zajęciowej	Planowanie metod, formy, techniki i środków terapii zajęciowej dla osoby podopiecznej
przygotowuje osobę podopieczną oraz jej rodzinę do samoopieki i samo pielęgnacji (ek)	ocenia możliwości osoby podopiecznej do samoopieki i samopielęgnacji	Przygotowanie podopiecznego oraz jego rodzinę do samoopieki i samo pielęgnacji
	opracowuje zalecenia dla rodziny dotyczące wspierania osoby podopiecznej i pomocy jej w samoopiece i samo pielęgnacji	Przygotowanie podopiecznego oraz jego rodzinę do samoopieki i samo pielęgnacji
	opisuje sposoby wspierania osoby podopiecznej i jej rodziny w samoopiece i samo pielęgnacji	Przygotowanie podopiecznego oraz jego rodzinę do samoopieki i samo pielęgnacji
pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu z pomocy technicznych ułatwiających	wymienia pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności	Sposoby wsparcia podopiecznych w korzystaniu z pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
samodzielne wykonywanie codziennych czynności (ep)	opisuje zasady technicznej obsługi urządzeń ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności	Sposoby wsparcia podopiecznych w korzystaniu z pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności
przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej (ew)	wymienia metody aktywizowania osoby podopiecznej	Zasady bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej
	wskazuje sposoby aktywizacji osoby podopiecznej	Zasady bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej
	rozpoznaje zainteresowania osoby podopiecznej	Zasady bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej
	dobiera rodzaje aktywności do możliwości osoby podopiecznej i jej zainteresowań	Zasady bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej
	wskazuje zasady bezpieczeństwa, które należy uwzględnić, realizując proces aktywizacji osoby podopiecznej	Zasady bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej